

Leren in het Tijdperk van AI

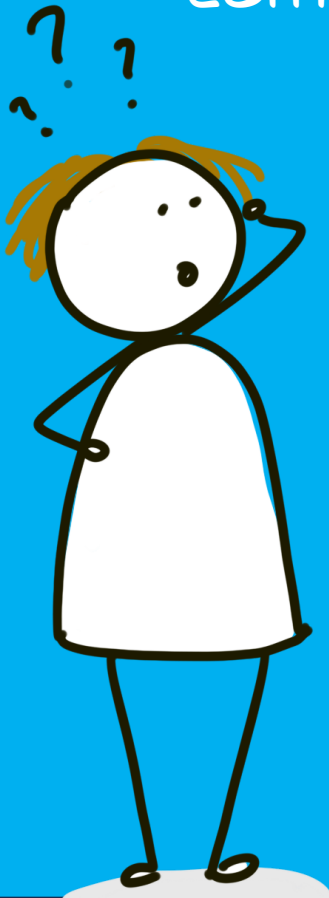
*“Deze uitvinding zal vergeetachtigheid
teweegbrengen bij de gebruikers, omdat ze
hun geheugen niet meer oefenen.”*

JOSIEN BOETJE

Workshop gemist? → WEBINAR AI IN ONDERWIJS

KLOPT DEZE
INFORMATIE
ECHT?

Van cognitieve luiheid naar kritisch gebruik

Hoe blijven we effectief leren zonder dat AI ons denken overneemt? Josien Boetje laat aan de hand van onderzoek en praktijkvoorbeelden zien hoe overmatige afhankelijkheid van AI kan leiden tot cognitive luiheid én wat wij als docenten kunnen doen om kritisch AI gebruik te stimuleren.

📅 Vrijdag 14 november 10:00 - 11:00 📅 Donderdag 27 november 15:30-16:30

GRATIS MEEDOEN?

👉 Vul de zelfscan ai-geletterdheid voor leraren in en krijg inzicht in je eigen kennis en gebruik van generatieve AI.

edu.nl/nu8wn

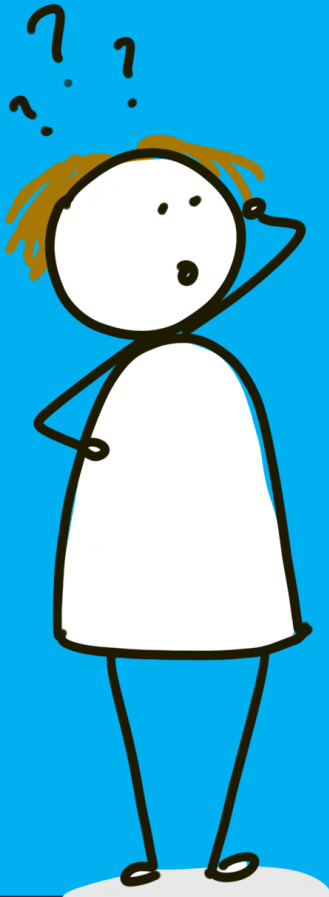

DOE DE ZELFSCAN AI-GELETTERDHEID

ZELFSCAN AI-GELETTERDHEID

HOE ZOU IK AI
GEBRUIKEN?

Hoe AI-geletterd ben jij als docent?

Wil jij meer inzicht krijgen in je eigen AI-geletterdheid en hoe je generatieve AI (genAI) inzet in je onderwijspraktijk? Doe dan de zelfscan AI-geletterdheid voor leraren.

Zelfscan PO: www.edu.nl/ef4xj (docenten PO en PABO)

Zelfscan VO: www.edu.nl/nu8wn (docenten VO en LIOs)

Zelfscan HO: www.edu.nl/bv8ee (MBO docenten, lerarenopleiders)

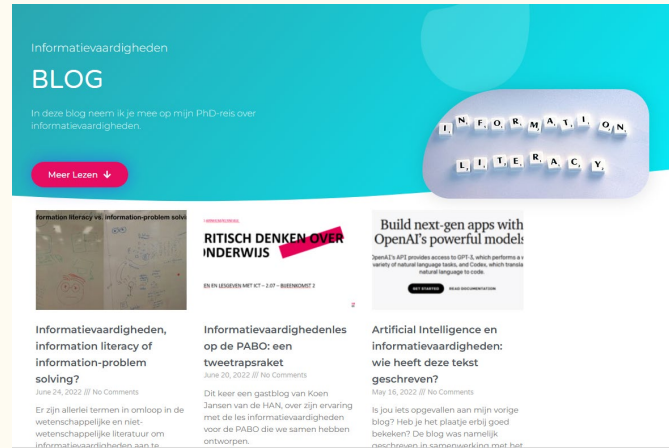
Door de scan wordt je bewust van je kennis, houding en gebruik van AI in het onderwijs. En je mag gratis meedoen aan de webinar AI in Onderwijs: Van cognitieve luiheid naar kritisch gebruik.

www.edu.nl/nu8wn

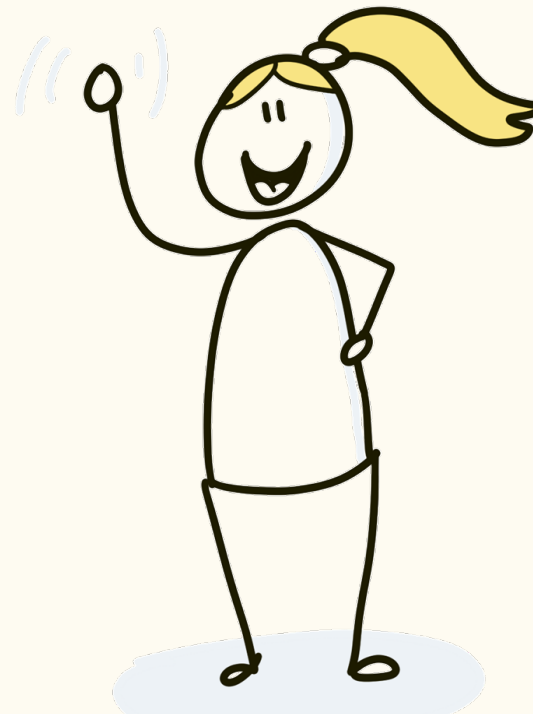
DOE DE ZELFSCAN AI-GELETTERDHEID

Onderzoeksblog

DigiSnacks Podcast

KRITIKOS

Hoe blijven we leren in tijden van AI?

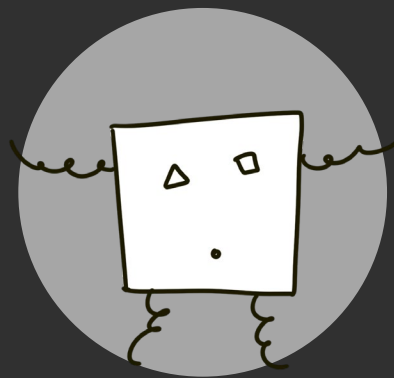
Wat is het effect van AI op het leerproces?

Cognitieve *offloading*

Externe tools gebruiken om interne mentale last te verminderen.

(Risko & Gilbert, 2016, p.4; Sparrow et al., 2011)

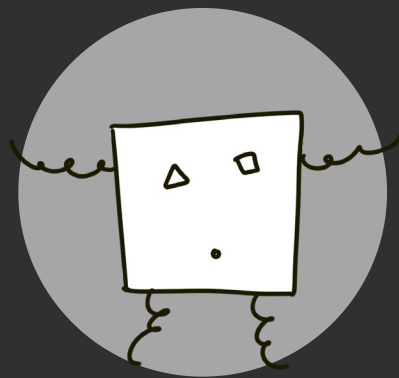
AI

vervangen

Student

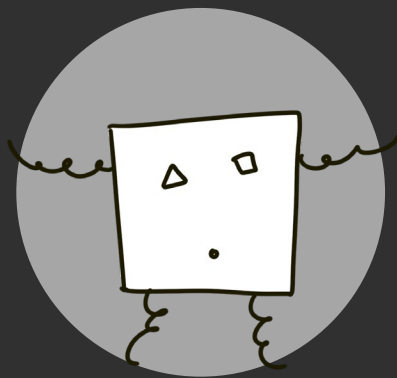

AI

aanvullen

Student

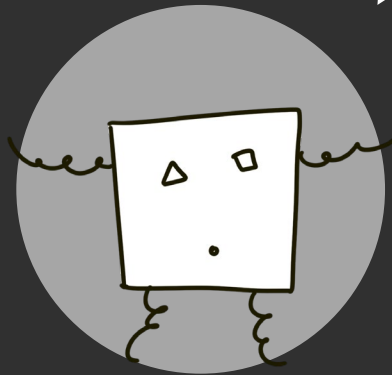
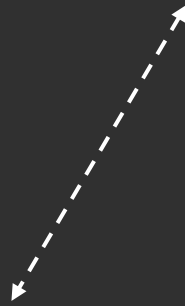
AI

verrijken

Student

Docent

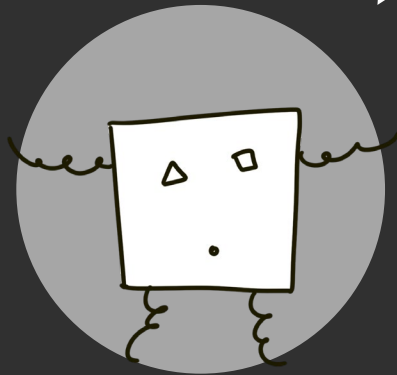

AI

Docent

vervangen

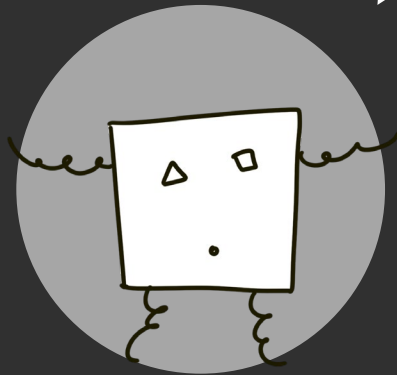

AI

Docent

aanvullen

AI

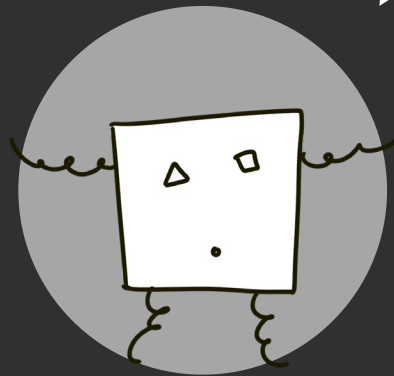
vibe coden

Docent

verrijken

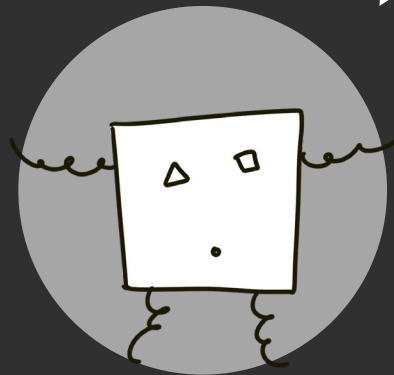

AI

Docent

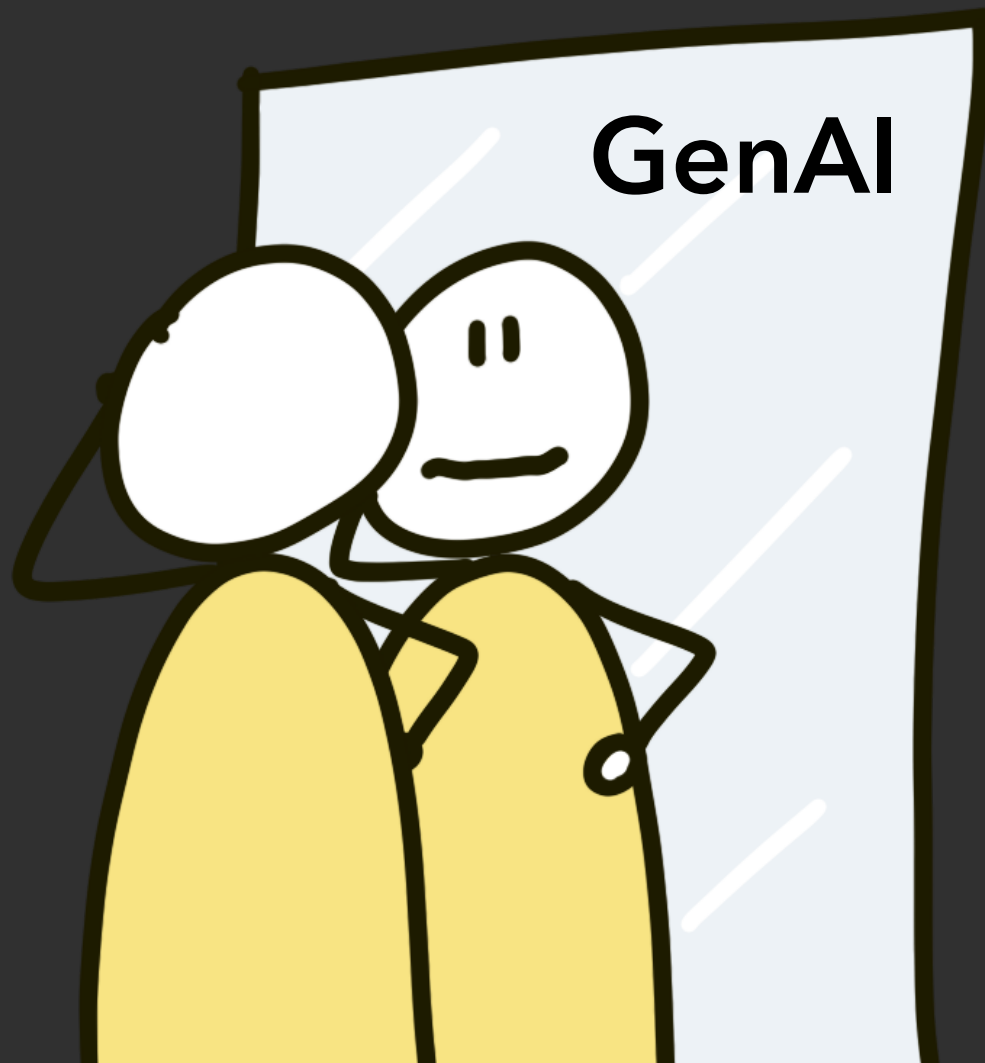

Omkeren?

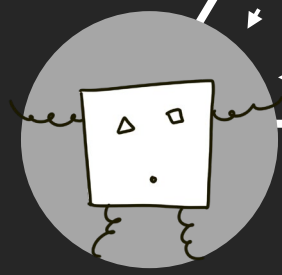
AI

AI maakt ons niet dommer of lui, maar weerspiegelt de gebruiker

leeromgeving

Docent

AI

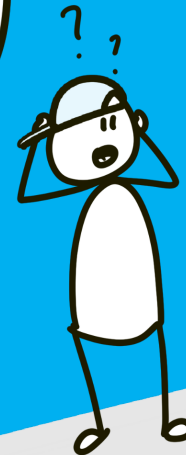

Student

Wat hebben leerlingen nodig om te blijven leren met genAI?

"Zeggen dat je het verbiedt is gewoon naïef."

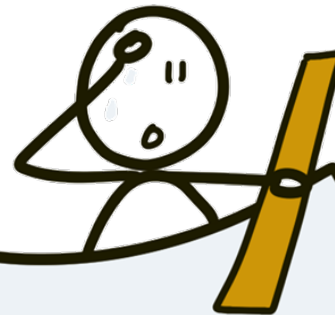
Leerling met voorkennis

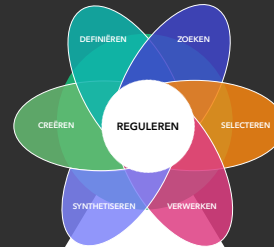
Vaardige gebruiker

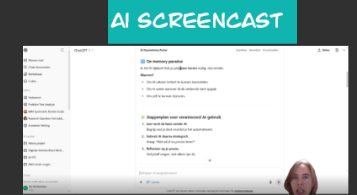
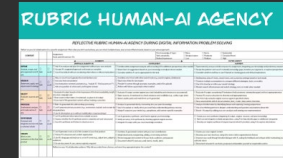
Leerlingen met weinig voorkennis / kapitaal

Doelen

domeindoelen
+ AI-geletterdheid

KRITIKOS

It help je graag! Leren we eerst helder krijgen wat er misgaat en wat je nodig hebt. Om structuur aan te brengen in je introductie, moet je minstens de volgende vragen stellen:
Klassieke structuur voor een scriptie-introductie:
1. Context / achtergrond - Wat is het brede onderwerp of probleemgebied?
2. Probleemstelling - Wat is het specifieke probleem of de kennislücke?
3. Doelstelling - Wat wil je bereiken met deze thesis?
4. Onderzoeksvraag - Wat is de hoofdvraag (en eventueel deelvragen)?
5. Methode (optimaal kort) - Hoe ga je dit aanpakken?
6. Relevante - waarom is dit onderzoek belangrijk (wetenschappelijk, maatschappelijk, etc.)?
7. Structuuroverzicht - Kort samenvatting van de hoofdstukken komt.

Wat ik nodig heb om je gericht te helpen:
- Kun je je huidige introductie hier plakken?
- Of wil je dat ik je help een nieuwe structuur te maken op basis van jouw onderwerp?
Laat me weten welke kant je op wilt. Je hoeft niet alles perfect te hebben - als je me een voorlopige versie stuurt, kan ik je juist goed helpen structureren.

Hey! Waarom heb je ervoor gekozen hier AI te gebruiken?
Ik had een beetje hulp nodig, ik kwam er zelf echt niet uit!
Helder! Je zocht een steuntje in de rug. Wat hoopte je precies te krijgen van die hulp: een voorbeeld, feedback op wat je al had, of iets anders?
Ik hoopte een soort structuur te krijgen die ik zou kunnen volgen om mijn introductie op te kunnen baseren.
Dank je voor je toelichting - je was dus op zoek naar een houvast, een kapstok om je eigen ideeën aan op te hangen.
Tijp! AI kan handig zijn om structuurvoorbeelden aan te leveren, maar het is extra waardevol als je die structuur kritisch afzet tegen je eigen scriptiedeel en publiceert. Werk dit raamwerk ook echt voor jouw onderwerp? Zo word jij zelf weer regisseur van je tekst.

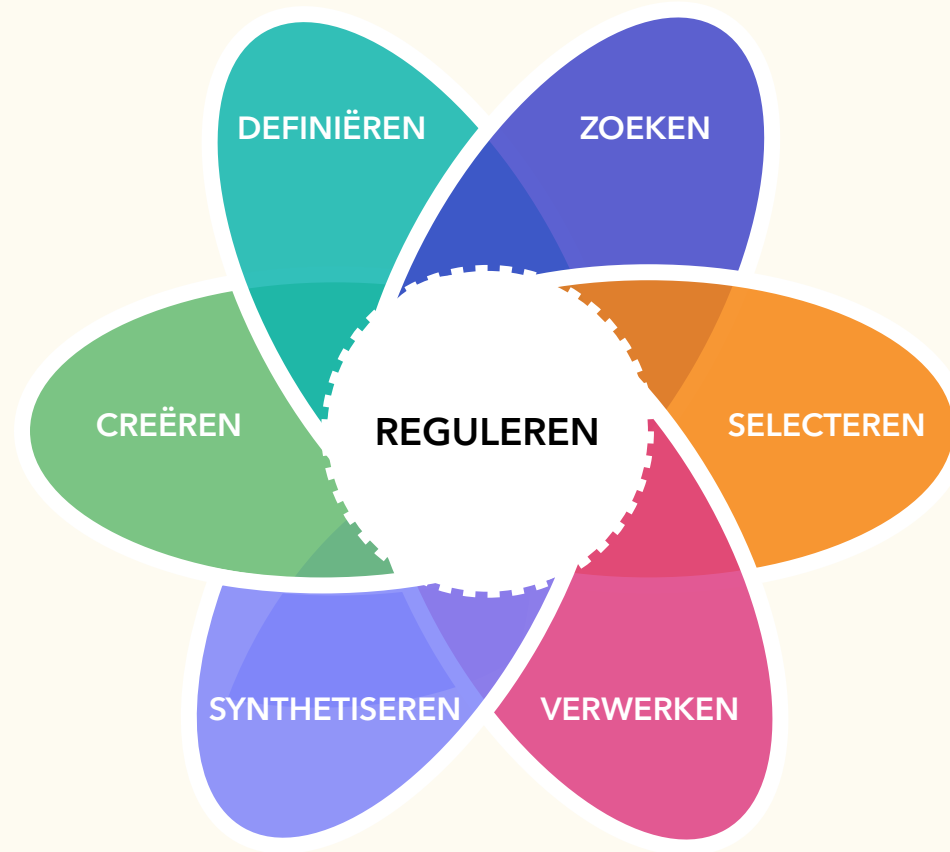
Gebruikelijke lesactiviteiten
+ ondersteunen kritisch AI gebruik

Didactische activiteiten

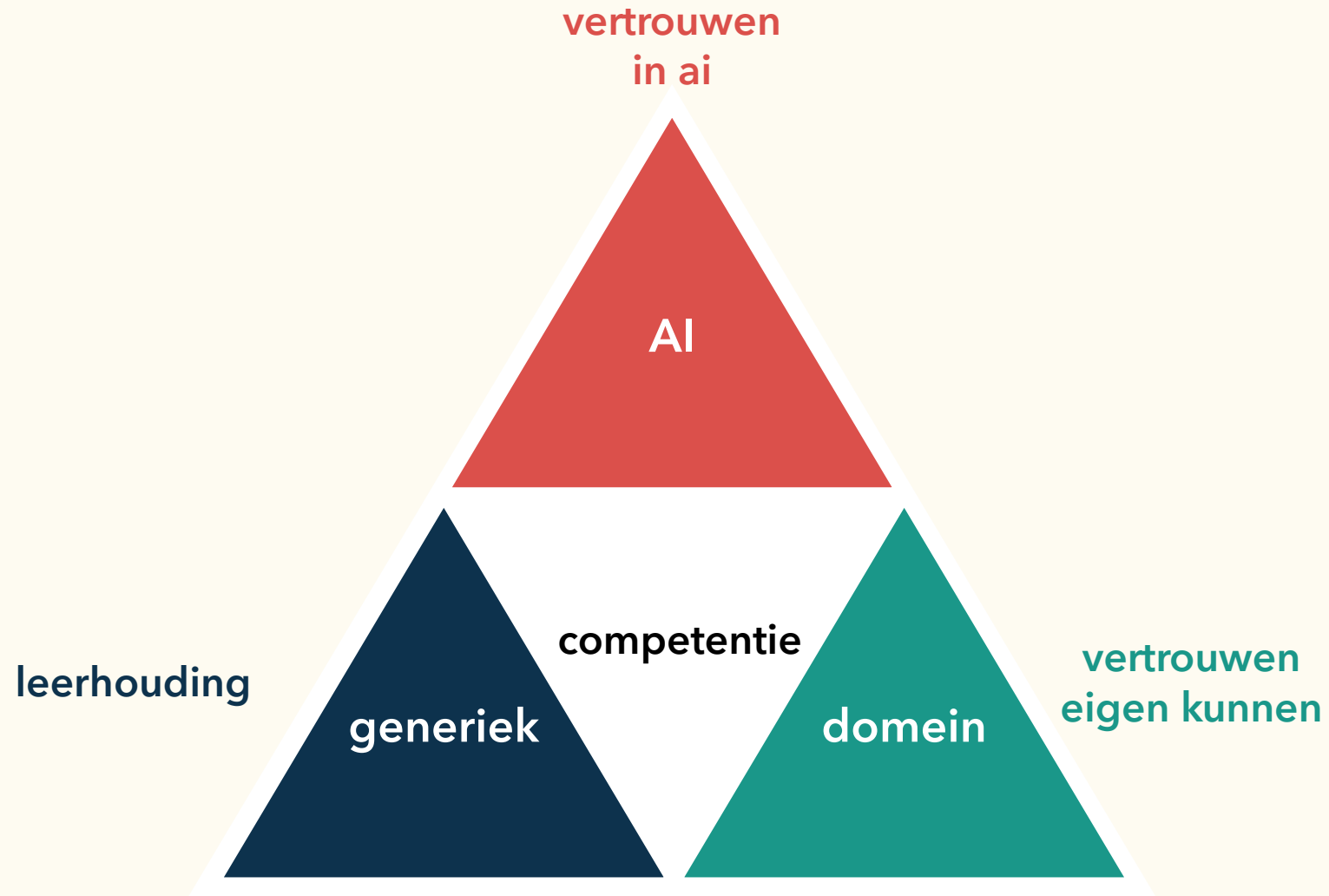
Eindproduct
+ AI-gebruik zichtbaar maken
+ interview

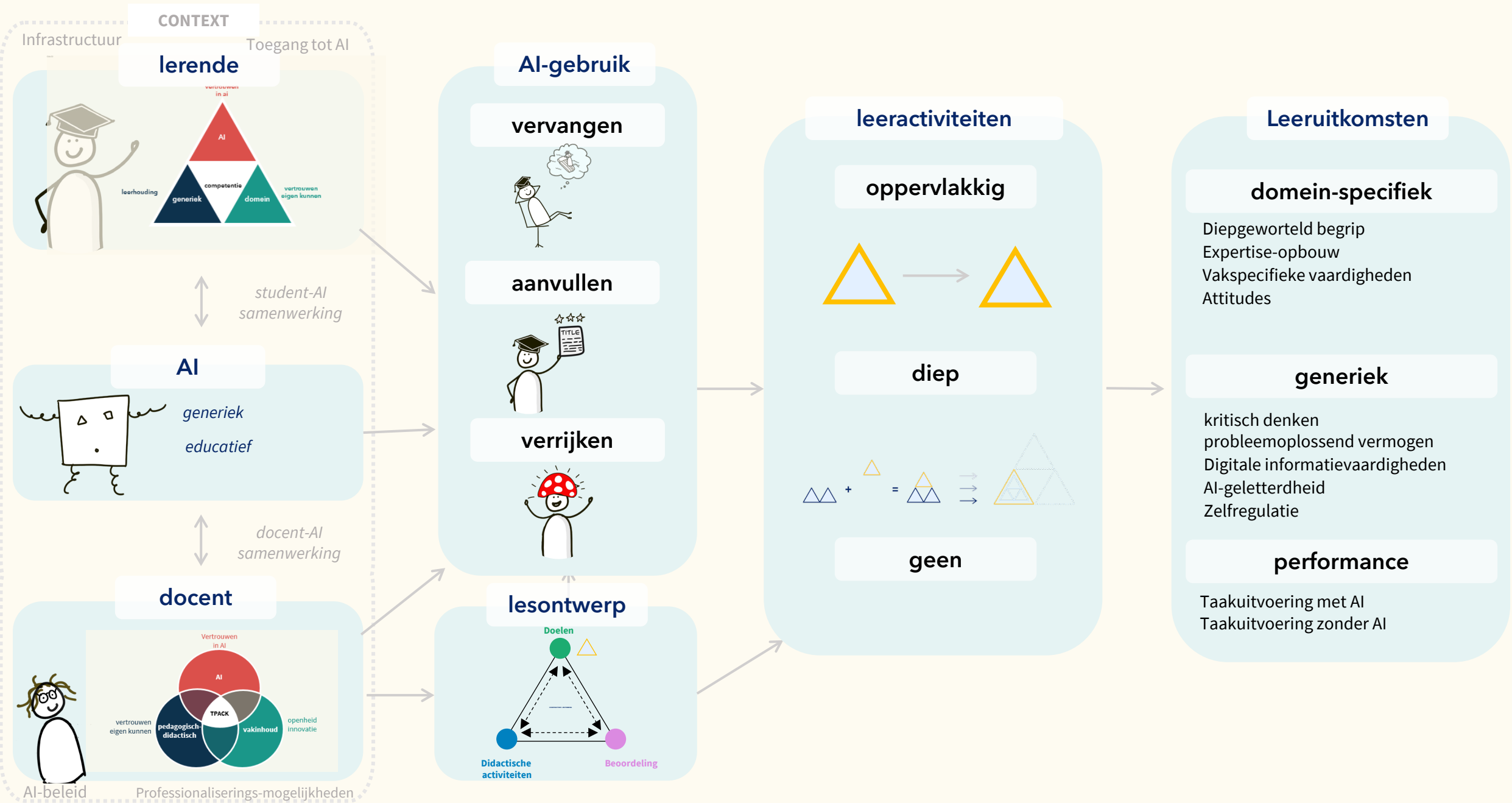
Beoordeling

Het DIPS model

Boetje, Josien (2024). The six interrelated activity phases of the iterative information problem solving process (adapted from Brand-Gruwel et al., 2009). figshare. Figure. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.27100630.v3>

Welke nootjes wil jij dat ze blijven kraken?

Zelfscan AI-geletterdheid

DigiSnacks podcast

Lesmaterialen AI

Contact

 josien.boetje@hu.nl

 www.josienboetje.com/blog

 [DigiSnacks](#)

ONDERWIJS
INNOVATIE

Verder lezen: Blogs

- Boetje, J. (2025) [De Illusie van Begrip: Waarom AI Ons Soms Dommer Maakt \(en Hoe We Dat Kunnen Voorkomen\)](#)
- Boetje, J. (2025) [Onderzoek naar AI-gebruik in het onderwijs: Een kloof tussen docenten en studenten](#)
- Boetje, J. (2025) [AI in onderzoek](#)
- Boetje, J. (2024). [Interview: Hoe ga je als directeur om met ChatGPT?](#) Schoolleidend Nederland. April 2024.
- Boetje, J. & Van de Graaf, F. (2023). [ChatGPT bij het Ontwerpen van Formatief Handelen](#). Toetsrevolutie.
- Boetje, J. (2023). Navigeren door de Informatiejungle in het Al-tijdperk: Een Nieuwe Kijk op Digitale Informatievaardigheden. ResearchED. <https://researched.eu/2023/11/02/blog-van-de-maand-nr-4-josien-boetje/>

Verder luisteren: Podcasts

- [AIToday Live - Verliezen we onze vaardigheden door overmatig AI-gebruik?](#)
- [Pilot AI in de lerarenopleiding](#)
- [Meer zelfvertrouwen en creativiteit door inzet van AI in jouw lesson economie of management en organisatie](#)

Verder kijken: Video's

- [AI in onderzoek](#)
- [Het DIPS-model: een competentiemodel voor AI-geletterdheid in informatievaardigheden](#)
- [7 ontwerpprincipes voor het onderwijzen van Digitale Informatievaardigheden](#)
- [AI & Cognitieve Luiheid](#)
- [ChatGPT als jouw persoonlijke assistent in het klaslokaal](#)

Verder toepassen: werkvormen, cursussen, en websites

- [EduSources: 13 Werkvormen AI-geletterdheid](#)
- De zelfscan AI-geletterdheid voor leraren:
 - Zelfscan po: www.edu.nl/ef4xj (docenten PO en PABO)
 - Zelfscan vo: www.edu.nl/nu8wn (docenten VO en LIOs)
 - Zelfscan ho: www.edu.nl/bv8ee (MBO docenten, lerarenopleiders)
- <https://onderwijs.ai-cursus.nl/programmas/>
- <https://betterimagesofai.org/>

Verder lezen: Boeken

- Erik Scherder. Liever Moe dan Lui.
- Bas Haring. Kunstmatige Intelligentie is Niet Eng.
- Erdiñç Saçan. AI voor iedereen.
- Hans Schnitzler. De mens, de machine & de therapeut.

Verder lezen: wetenschappelijke artikelen

- Fan, Y., Tang, L., Le, H., Shen, K., Tan, S., Zhao, Y., Shen, Y., Li, X., & Gašević, D. (2024). Beware of metacognitive laziness: Effects of generative artificial intelligence on learning motivation, processes, and performance. *British Journal of Educational Technology*. <https://doi.org/10.1111/bjet.13544>
- Gerlich, M. (2025). AI Tools in Society: Impacts on Cognitive Offloading and the Future of Critical Thinking. *Societies*, 15(1), 6. <https://doi.org/10.3390/soc15010006>
- Gonsalves, C. (2024). Generative AI's Impact on Critical Thinking: Revisiting Bloom's Taxonomy. *Journal of Marketing Education*. <https://doi.org/10.1177/02734753241305980>
- Risko, E. F., & Gilbert, S. J. (2016). Cognitive Offloading. *Trends in Cognitive Sciences*, 20(9), 676–688. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2016.07.002>